

Verkenning LAB071

Leidse Agglomeratie Bereikbaar

definitief 22-01-13
Plan van Aanpak

Leiden

Gemeente
Leiderdorp

INHOUD

1 INLEIDING: AANLEIDING EN DOEL VAN HET PLAN VAN AANPAK	5
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doel van dit Plan van Aanpak	6
1.3 Tot stand komen van het Plan van Aanpak	6
2 VERKENNING: WAT WE ONDERZOEKEN EN OPLOSSEN	9
2.1 Het op te lossen probleem	10
2.2 Oplossingsrichtingen	10
2.3 Wat we willen bereiken	10
2.4 Studie- en onderzoeksgebied	12
2.5 Omgevingsprojecten	12
3 KADER: UITGANGSPUNTEN BIJ DE VERKENNING	13
4 PROCES EN PLANNING: STAPPEN, TIJDSPAD EN BESLUITVORMING	17
4.1 Stappen en tijdspad	18
4.2 Besluitvorming	18
4.3 Stappenplan	18
5 PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE: BETREKKEN VAN STAKEHOLDERS	21
5.1 Stakeholders	22
5.2 Strategie	24
5.3 AggloLAB	24
5.4 Reactietraject	26
5.5 Participatie- en communicatieplan	26
6 ORGANISATIE: STURING EN UITVOERING VAN DE VERKENNING	27
6.1 Opzet van de projectorganisatie	28
6.2 Sturingsorganisatie	28
6.3 Uitvoeringsorganisatie	30
7 RISICO'S: IDENTIFICEREN EN BEHEERSEN	35
Bijlage 1: Bestuursopdracht	38
Bijlage 2: Stappenplan	46

1.

INLEIDING:

AANLEIDING EN DOEL VAN HET PLAN VAN AANPAK

1.1 Aanleiding

Op 27 november 2012 gaven de colleges van B&W van Leiden en Leiderdorp hun ambtelijke organisaties opdracht om in nauwe samenwerking een verkenning uit te voeren naar het verbeteren van de interne bereikbaarheid van de Leidse agglomeratie. Leiden, als centrumstad van de Leidse agglomeratie, trekt deze verkenning namens de partijen.

Leiden en Leiderdorp hebben Oegstgeest gevraagd om als derde partij deel te nemen. Uiterlijk in februari 2013 verwachten we hierover een besluit door het college van B&W van Oegstgeest. Omdat de ambtelijke capaciteit en financiële middelen beperkt zijn, doet Oegstgeest bij een eventuele deelname op meer afstand mee.

Ook andere overheidspartners, zoals Zoeterwoude, Voorschoten, provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland zullen we bij de verkenning betrekken. In overleg met Zoeterwoude wordt bekeken of Zoeterwoude eventueel als vierde partij deelneemt (naast Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest). Daarnaast willen de colleges nadrukkelijk gemeenteraadsleden, bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden laten participeren.

De bestuursopdracht van 27 november jl. (bijlage 1) heeft als doel om uiterlijk in de herfst van 2013 te komen tot breed gedragen bestuurlijke afspraken tussen Leiden, Leiderdorp en eventuele andere overheidspartners over bereikbaarheidsmaatregelen die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijk-economische ambities van de Leidse agglomeratie (figuur 1.1). De uitdrukkelijke wens van de colleges is dat het brede draagvlak zich vertaalt in steun voor de afspraken onder een ruime meerderheid van de gemeenteraadsleden, zodat na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen ook eventuele nieuwe coalities door kunnen gaan met het realiseren van de plannen.

1.2 Doel van dit Plan van Aanpak

In dit Plan van Aanpak hebben we de bestuursopdracht nader uitgewerkt in een concrete aanpak van de verkenning.

Het Plan van Aanpak:

1. Is de onderlegger voor besluitvorming door de B&W-colleges en gemeenteraden.
2. Is het kader voor werkzaamheden door de ambtelijke organisaties.
3. Geeft informatie voor geïnteresseerden en belanghebbenden.

1.3 Tot stand komen van het Plan van Aanpak

Samen met ambtelijk betrokkenen van Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest hebben we, als ambtelijke projectgroep, het voorliggende Plan van Aanpak opgesteld. Op basis van opmerkingen van de ambtelijke kerngroep en stuurgroep is het plan vervolgens aangescherpt.

△ Figuur 1.1: Leidse Agglomeratie

2.

VERKENNING:

WAT WE ONDERZOEKEN EN OPLOSSEN

2.1 Het op te lossen probleem

Een slechte interne bereikbaarheid van de Leidse agglomeratie remt de ruimtelijk-economische ontwikkeling. Figuur 2.1 toont gevoelde knelpunten rond economie, leefbaarheid en bereikbaarheid, aangedragen door bestuurders en ambtenaren van de betrokken gemeenten. De omzet en bezoekersaantallen van onder andere de Leidse binnenstad en de woningboulevard in Leiderdorp lopen terug. Rond drukke wegen is sprake van overschrijding van normen voor fijnstof en geluid en bewoners ervaren geluidsoverlast en zijn bezorgd over aantasting van hun gezondheid. De reistijden van en naar snelwegen zijn relatief lang en er is een grote kans op vertraging door files. In Leiderdorp zit de bereikbaarheids-problematiek vooral rond het afwikkelen van verkeer van en naar Leiden, de A4 en de verschillende publiekstrekkingen in het dorp zelf.

Door te investeren in bereikbaarheid versterken we de economische structuur van de agglomeratie; we nemen daardoor bereikbaarheidsknelpunten weg, faciliteren verdere ruimtelijk-economische ontwikkeling en lossen gerelateerde leefbaarheidsproblemen op. In deze verkenning gaan we, in nauwe samenwerking met de projectgroep Economische Agenda voor de Leidse agglomeratie, richtinggevende uitspraken doen over een zinvolle bereikbaarheidsverbetering.

2.2 Oplossingsrichtingen

De bestuursopdracht geeft mee dat bereikbaarheidsmaatregelen voor auto, OV en fiets de interne bereikbaarheid moeten verbeteren. Hierbij denken we met name aan de aanleg van nieuwe infrastructuur en maatregelen om de bestaande infrastructuur beter te benutten.

2.3 Wat we willen bereiken

De bestuursopdracht omschrijft het doel, de tussenresultaten en het eindresultaat. Deze elementen vormen de basis van dit Plan van Aanpak. Daarom zijn ze hier kort omschreven.

Doel

Het doel van de verkenning is het verkrijgen van een breed draagvlak voor de infrastructurele maatregelen die de besturen van Leiden en Leiderdorp en eventuele andere overheidspartners overeenkomen om de ruimtelijk-economische ambities van de Leidse agglomeratie te kunnen realiseren.

Tussenresultaten

De tussenresultaten van de verkenning zijn:

- Inzicht in de ruimtelijk-economische ambities van de Leidse agglomeratie. Inzicht in de hoofwegstructuur van de Leidse regio.
- Meetbare criteria, waaraan verkeerskundige oplossingen moeten voldoen. De criteria zijn een vertaling van de ambities en hebben minimaal betrekking op bereikbaarheid (reistijd, betrouwbaarheid) en leefbaarheid (geluid, luchtkwaliteit).
- Inzicht in de huidige knelpunten op het wegennet binnen het studiegebied.
- Inzicht in verschillende mogelijke infrastructurele maatregelen.
- Aantoonbare nut en noodzaak van infrastructurele maatregelen.

▽ Figuur 2.1: Gevoelde knelpunten

Economie:

- Winkelgebieden, zoals de Leidse binnenstad, Woon en de Baanderij, draaien niet goed. De beleving en aantrekkelijkheid zijn onvoldoende.
- De concurrentiepositie van werklocaties wordt verzwakt door een relatief slechte interne bereikbaarheid binnen de Leidse agglomeratie.

Leefbaarheid:

- De leefbaarheid van woongebieden staat onder druk, door overschrijding van geluids- en fijnstofnormen langs doorgaande en uitvalswegen. Bewoners ervaren geluidsoverlast en zijn bezorgd over aantasting van hun gezondheid.
- De woonbeleving staat onder druk voor bewoners die buiten de regio werken door lange en onbetrouwbare reistijden van en naar snelwegen.

Bereikbaarheid:

- Files op knooppunten, zoals Lammenschansplein, Plesmanlaan
- Overbelasting op uitvalswegen, zoals Hoge Rijndijk, Hooigracht, Zijlsingel en Morsweg
- Ongewenst doorgaand verkeer op o.a. Engelendaal, Persant Snoepweg, Rijsburgerweg, Hooigracht, Zijlsingel en Morsweg.

▷ Figuur 2.2: Studiegebied

▷ Figuur 2.3: Onderzoeksgebied

Eindresultaat

Het eindresultaat van de verkenning is een bestuursovereenkomst tussen de B&W-colleges van Leiden en Leiderdorp en eventuele andere overheidspartners met afspraken over de geformuleerde ruimtelijk-economische ambities en infrastructurele maatregelen. De bestuursovereenkomst bieden we vervolgens ter vaststelling aan bij de betrokken gemeenteraden.

2.4 Studie- en onderzoeksgebied

Bij de verkenning maken we onderscheid tussen een studie- en een onderzoeksgebied (figuren 2.2 en 2.3). De ruimtelijk-economische ambities, meetbare criteria en infrastructurele maatregelen betrekken we op het studiegebied. Het studiegebied valt grotendeels binnen Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest en voor een beperkt deel in Zoeterwoude en Voorschoten. De effecten van maatregelen onderzoeken we breder binnen het onderzoeksgebied om ook inzicht te hebben in eventuele effecten buiten het studiegebied.

2.5 Omgevingsprojecten

Verschillende projecten en onderzoeken richten zich op de wegenstructuur van de Leidse agglomeratie:

- Rijnlandroute
- HOV-onderzoek
- Stationsgebied Leiden
- Ongelijkvloerse kruising Plesmanlaan
- Verbreding A4
- A44-knooppunt Sikkens

In de verkenning houden we rekening met deze projecten en de uitkomsten van deze onderzoeken.

3.

KADER:

UITGANGSPUNTEN BIJ DE VERKENNING

In aanvulling op de bestuursopdracht, hanteren we de volgende uitgangspunten:

Deelname Oegstgeest

Uiterlijk in februari 2013 verwachten we een collegebesluit van Oegstgeest over deelname. In dit Plan van Aanpak gaan we ervan uit dat Oegstgeest als derde partij meedoet, naast Leiden en Leiderdorp.

Beleidsdocumenten

De vigerende beleidsdocumenten, benoemd in figuur 3.1, gelden in principe als beleidskader voor de verkenning. Alleen op basis van een degelijke onderbouwing wijken we af van beleid omschreven in deze documenten. In Leiderdorp speelt bijvoorbeeld de uitbreiding van het Winkelhof, de verdere ontwikkeling van het W4-gebied, de verplaatsing van Vliko, het verminderen van overlast bij de bruggen over de Oude Rijn en de verdere uitwerking van de Meerlijn Noord / HOV Leiderdorp. In Leiden zijn het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad, de ontwikkeling van het Leiden Bio Science Park en het Uitvoeringsprogramma Leiden Bereikbaar belangrijke thema's.

Tijdshorizon

De onderzoeksperiode voor de effectenstudie is 2013-2030.

HOV-plannen Zuid-Holland Noord

De realisatie van de HOV-plannen Zuid-Holland Noord is een gegeven. Volgens deze plannen gaat de nieuwe OV-concessie in 2022 in. Het plan resulteert in een nieuw OV-net voor Leiden en omgeving, met heeft consequenties voor de verkeerssituatie in de hele Leidse agglomeratie. Een gevolg is bijvoorbeeld dat in Leiden HOV-bussen gaan rijden over het tracé Hooigracht-Langegracht. In combinatie met het bestaande autoverkeer over dit tracé leidt dit tot overbelasting van deze wegen. We bekijken de gevolgen van de HOV-plannen voor alle agglomeratiegemeenten.

Economische Agenda

Er wordt momenteel gewerkt aan een Economische Agenda voor de Leidse regio. De LAB071-verkenning zal nadrukkelijk niet de werkzaamheden uitvoeren die vallen onder het onderzoek voor de Economische Agenda.

Leidse binnenstad

Om de economische aantrekkelijkheid van de Leidse binnenstad te vergroten en de invoering van de HOV-plannen Zuid-Holland Noord mogelijk te maken, is uiterlijk in 2022:

- In het kernwinkelcentrum en de zwerfmilieus alleen bestemmingsverkeer mogelijk.
- Binnen en op de singels een snelheidsbeperking voor 30 km/uur van kracht. Doorgaand verkeer beperken we binnen dit gebied.

Afweging

Het streven is om het aantal vast te stellen beoordelingscriteria te beperken tot maximaal 8. Alle criteria moeten meetbaar en de bijbehorende effecten berekenbaar zijn.

Beleid	Documenten
Ruimte en economie	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie Zuid-Holland structuurvisie • Provincie Zuid-Holland detailhandelbeleid • Holland Rijnland regionale kantorenstrategie • Holland Rijnland beleid perifere detailhandelsvestigingen (pdv) (o.a. Baanderij, Lammenschans, Katwijk) • Holland Rijnland regionale structuurvisie • Holland Rijnland bedrijventerreinenstrategie • Leidse regio economische agenda (wordt opgesteld, sep/okt 2013) • Leiderdorp structuurvisie (in de maak) • Leiderdorp gemeentelijk detailhandelsbeleid, toekomstvisie, woonvisie, economisch beleid • Leiderdorp masterplan W4 • Leiderdorp centrumplan • Leiden stad van ontdekkingen • Leiden structuurvisie • Leiden verder met de binnenstad • Leiden kaderbesluit Ringweg Oost, ontsluiting Bio Science Park • Leiden bestemmingsplannen, structuurvisie Oostvlietpolder, beleidsregels parkeernormen, structuurvisie bedrijventerreinen, stationsgebied, Leiden Bio Science Park, • Leiden lokale aanpak leegstand kantoren, beleidskader winkelvoorzieningen, Leids actieplan stedelijke economie en arbeidsmarkt, programma binnenstad, strategisch kader bedrijfsterreinen • Provincie Zuid-Holland aanpassing structuurvisie • Leiderdorp gebiedsvisie Willem-Alexanderlaan • Leiderdorp gebiedsvisie Boterhuispolder, polder Achthoven • Leiderdorp Vliko • Leiden bestuurskrachtmonitor • Leiden stadsanalyse: oostflank, westflank • Leiden nota wonen • Leiden ruimtelijke agenda • Oegstgeest groenbeleidsplan • Oegstgeest woonvisie
Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsprogramma Leiden Bereikbaar • Programma Binnenstad • Concessie OV • Kaders uit Holland Rijnland (OV Visie, RVVP) • Uitvoeringsplan IVVP (sinds sep 2012) • Toekomstvisies van Leiderdorp en Oegstgeest • Oegstgeest: structuurvisie, fietsnota • Provincie Zuid-Holland Verkeer- & Vervoerplan • Ministerie van Infrastructuur en Milieu mobiliteitsaanpak
Participatie en communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Inspraak- en participatieverordening Leiden • IBO-protocol Leiderdorp • IBO-protocol Oegstgeest

△ Figuur 3.1: Beleidsdocumenten

Verkeersmodelberekeningen

Voor verkeersmodelberekeningen maken we gebruik van het beschikbare statische verkeersmodel RVMK 2.2 van Holland Rijnland. Zodra er een geactualiseerd model (RVMK 3.0) beschikbaar komt, zal hierop worden overgegaan. Voor het studiegebied, de Leidse agglomeratie, nemen we een uitsnede uit het verkeersmodel van Holland Rijnland. Van deze uitsnede wordt een dynamisch model gebouwd, waardoor we noodzakelijk betrouwbaardere informatie verkrijgen. Tevens wordt een herkomst-bestemmingsonderzoek uitgevoerd.

Ambtelijke betrokkenheid

Iedere gemeente afzonderlijk organiseert zelf de eigen interne ambtelijke betrokkenheid en inbreng. Leiden formeert hiertoe een ambtelijke begeleidingsgroep.

Financiën

De uitgangspunten rond de financiële middelen beschikbaar voor de voorkeursoplossing, zijn:

- Voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de Leidse agglomeratie is budget beschikbaar van Leiden en Leiderdorp en mogelijk ook van de gemeenten Oegstgeest en Zoeterwoude, de provincie Zuid-Holland, Holland Rijnland en het ministerie van I&M.
- Het beschikbare budget van Leiden (RWO-gelden) bedraagt € 159 miljoen.
- Indien investeringen van het gewenste / noodzakelijke maatregelenpakket voor de bereikbaarheid van de agglomeratie het beschikbare budget te boven gaan, zal een prioritering / meerjarenplan worden opgesteld.

De bestuursopdracht geeft reeds mee dat Leiden de externe out-of-pocket kosten van de verkenning betaalt en de gemeenten voldoende ambtelijke capaciteit om niet beschikbaar stellen.

4.

PROCES EN PLANNING:

STAPPEN, TIJDSPAD EN BESLUITVORMING

Stap	Omschrijving
1	Opstart In stap 1 omschrijven we de aanpak en organisatie in een Plan van Aanpak en startnotitie Participatie. Ook benaderen we de overheidspartners en vragen we om mee te doen in de verkenning. Het Plan van Aanpak bieden we ter vaststelling aan bij de colleges en gemeenteraden van Leiden en Leiderdorp. Eventueel later ook aan het college en de raad van Oegstgeest.
2	Probleem en ambities In stap 2 formuleren we ruimtelijk-economische ambities voor de Leidse agglomeratie en worden de knelpunten op het wegennet, nu en in 2030, in kaart gebracht. Ook worden de leerpunten uit het proces rondom de Ringweg Oost geïnventariseerd. Op basis van de knelpunten en ambities werken we de probleemdefinitie uit. De uitgangspunten rond groeicijfers en ontwikkelingen stellen de gemeenten samen op. Bij het formuleren van de ambities betrekken we de Raadsleden van de drie gemeenten. De ambities worden ter vaststelling aan de Stuurgroep aangeboden.
3	Criteria Op basis van het onderzoek uit de vorige stap komen we in stap 3 tot de opzet van het afwegingsmodel. Aan de hand van thema's formuleren we meetbare criteria en geven daarbij aan hoe we effecten gaan berekenen en toetsen aan de hand van de criteria. Het probleem, de ambities en de criteria worden opgenomen in een Ambitiedocument. Dit document laten we vaststellen door de stuurgroep, colleges en raden.
4	Oplossingsrichtingen In stap 4 bedenken we samen met partners kansrijke oplossingsrichtingen om de ambities te realiseren en knelpunten op te lossen. Door middel van trechtering en een eerste toets aan de criteria beperken we het aantal te onderzoeken alternatieven. Ook stellen we vast over welke maatregelen er al overeenstemming is, de zogenaamde no-regret-maatregelen. In een schetsboek omschrijven we de te onderzoeken alternatieven en no-regret-maatregelen. Dit rapport wordt ter vaststelling aangeboden aan de stuurgroep.
5	Effectenonderzoek In stap 5 worden de effecten van de oplossingsrichtingen onderzocht aan de hand van de vastgestelde criteria. De resultaten van dit onderzoek nemen we op in een rapport. Ook dit rapport stelt de stuurgroep vast. In dit rapport staat hoe de oplossingen scoren op de verschillende criteria.
6	Voorkeursoplossing De voorkeursoplossing wordt in stap 6 door de stuurgroep vastgesteld, op basis van een eindrapport en een ambtelijk advies.
7	Afspraken De afspraken omtrent de voorkeursoplossing leggen we vast in een bestuurlijke overeenkomst. De bedoeling is dat de vier colleges en de raden de overeenkomst vaststellen.

△ Figuur 4.2: Omschrijving van activiteiten per stap

Stap		Producten	Besluiten en informeren			
		Inhoud	Besluitvorming	Stuurgroep	Colleges	Raden
1	Opstart	Plan van Aanpak Startnotitie participatie	College- en Raadsvoorstel, afzonderlijk	Vaststellen PvA	Vaststellen PvA en raadsvoorstellen	Vaststellen PvA en raadsvoorstellen
2	Probleem en ambities	Memo probleem en ambities	-	Vaststellen document	-	-
3	Criteria	Ambitiedocument	College- en Raadsvoorstel, gezamenlijk	Vaststellen ambitiedocument	Vaststellen ambitiedocument	Vaststellen ambitiedocument
4	Oplossings- richtingen	Schetsboek No-regret- maatregelen	-	Vaststellen schetsboek en no- regret-maatregelen	-	-
5	Effecten- onderzoek	Effectenrapport	-	Vaststellen rapport	-	-
6	Voorkeurs- oplossing	Memo keuze voorkeursoplossing	-	Vaststellen memo	-	-
7	Afspraken	Bestuurlijke overeenkomst	College- en Raadsvoorstel, gezamenlijk	Vaststellen overeenkomst	Vaststellen raadsvoorstel en overeenkomst	Vaststellen raadsvoorstel en overeenkomst

△ Figuur 4.3: Omschrijving van producten en besluiten per stap

5.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE:

BETREKKEN VAN STAKEHOLDERS

5.1 Stakeholders

We onderscheiden de volgende belangrijkste doelgroepen:

Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest

Onder de college- en raadsleden van de drie betrokken gemeenten dient een breed draagvlak te ontstaan voor de uiteindelijk te kiezen oplossingsrichting. De politiek willen we daartoe stevig bij het keuzep proces betrekken. De ambtenaren voeren de verkenning zelf uit, waardoor betrokkenheid bij deze subgroep is gewaarborgd.

Overheidspartners

De gemeenten Voorschoten en Zoeterwoude, regio Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland betrekken we bij de verkenning. Het ministerie van I&M op dit moment nog niet, vanwege het kleinere belang dat het ministerie heeft bij deze verkenning.

De provincie Zuid-Holland heeft binnen de overheidspartners een expliciet belang bij goede afstemming met de verkenning. De provincie investeert namelijk miljoenen in onder meer de verbetering van het regionale openbaar vervoer en de Rijnlandroute. In dat kader rekenen we de effecten van de beoogde oplossingen(en). Uit deze verkenning op de reeds lopende projecten door. Daarnaast kijken we naar het effect van de oplossing(en) op de bovenregionale verkeersdoorstroming.

Belanghebbenden

De bestuursopdracht geeft nadrukkelijk mee dat we bewoners, belangenorganisaties en ondernemers betrekken. Deze groep noemen we de belanghebbenden en omvat met name:

- Ondernemers: betrokken individuele ondernemers, Kamer van Koophandel, BV Leiden, LOV en Koepel Leidse Regio
- Reizigers: betrokken individuele reizigers, ROVER, ANWB, Fietsersbond
- Bewoners: betrokken individuele bewoners en bewonersverenigingen
- Woningcorporaties, vastgoedbeleggers
- Universiteit Leiden
- Maatschappelijke organisaties, zoals Stadslab

Belangstellenden (het publiek)

Deze doelgroep betreft alle inwoners, ondernemers en verenigingen die interesse hebben in de voortgang van de verkenning en gevestigd zijn binnen de Leidse agglomeratie. Hen informeren we gedurende het proces over de voortgang van de verkenning.

5.2 Strategie

Figuren 5.1 en 5.2 geven inzicht in de strategie rond participatie en communicatie. De strategie omvat op hoofdlijnen:

- De ambtelijke organisaties van Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest voeren de werkzaamheden uit. Zij maken voorstellen voor de ruimtelijk-economische ambities, en de criteria waaraan de oplossingen worden getoetst. Voor wat betreft het opstellen van de oplossingsrichtingen werken we nauw samen met de belanghebbenden en overheidspartners. Het effectenonderzoek en het afwegen van de oplossingsrichtingen voeren de gemeenten uit.
- De college- en raadsleden van Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest nemen de besluiten. Zij besluiten over het Plan van Aanpak, het ambitiedocument en de bestuurlijke overeenkomst. Daarnaast vragen we de college- en raadsleden om in gezamenlijke werksessies mee te denken.
- Onze overheidspartners vragen we om te adviseren bij specifieke vragen en zij hebben daarnaast inbreng in het 3-maandelijks breed bestuurlijk overleg en ambtelijk voorbereidingsoverleg. Waar nodig informeren we de provincie nader over de effecten van de verkenning op reeds lopende infrastructuurprojecten en de bovenregionale verkeersdoorstroming.
- De belanghebbenden betrekken we zowel in raadplegende als in adviserende zin. We willen deze betrokkenheid op een andere manier organiseren dan 4 à 5 jaar geleden in het kader van de Ringweg Oost. We willen daartoe samen met het Leidse Stadslab het initiatief nemen om op agglomeratieniveau een AggloLAB-platform in te richten. Via AggloLAB willen we de belanghebbenden raadplegen ten aanzien van stappen 2, 3 en 6. Daarnaast willen we AggloLAB inzetten als een discussieplatform, ideeënmachine, verbinder van partijen en katalysator van wat er in de samenleving speelt. Het formuleren van oplossingsrichtingen wordt in samenwerking met de belanghebbenden gedaan middels het AggloLAB (in de adviserende zin).
- Belangstellenden (het publiek) informeren we door middel van externe communicatie. We maken hiertoe gebruik van gemeenteberichten, het internet, social media en de pers. Daarnaast krijgt het publiek via het reactietraject de mogelijkheid om zijn zienswijzen kenbaar te maken.

5.3 AggloLAB

De wens is dat de belanghebbenden zichzelf organiseren en mengen, net als bij het Stadslab. Het Stadslab is een initiatief van betrokkenen (ondernemers, bewoners, etc.) binnen Leiden die samen de stad aantrekkelijker willen maken en daartoe ideeën aanreiken en acties ondernemen. De gemeente Leiden werkt bij de planvorming rond de Breestraat reeds samen met Stadslab.

Wezenlijk anders dan bij het project aan de Breestraat, is het hier de bedoeling om AggloLAB als een gezamenlijk platform van Stadslab en gemeenten in te richten. Het is aan de gemeenten om de ideeën en alternatieven aangedragen door AggloLAB wel of niet over te nemen in de verkenning. Door de beste elementen van de AggloLAB-ideeën over te nemen, zullen naar verwachting de resultaten van de verkenning sterker worden en meer draagvlak genieten.

Daarnaast willen we de oplossingsrichtingen via een adviestraject met AggloLAB opstellen. De oplossingsrichtingen nemen we, mits passend binnen de gestelde kaders, mee in het effectenonderzoek. Daar waar de gemeenten besluiten een oplossingsrichting niet of anders door te rekenen, moet zij de reden nader beargumenteren. De adviserende participatievorm draagt bij aan de wens van de stuurgroep om deze doelgroep nauw te betrekken. Daarnaast zien we het als een kans om kennis en ervaring van buiten te benutten voor het oplossen

Vormen van participatie				
Stap	College- en raadsleden	Overheidspartners	Belanghebbenden	Belangstellenden (Het publiek)
1 Opstart	MEEBESLISSEN Vaststellen Plan van Aanpak in colleges en informeren van de raden	INFORMEREN Door middel van gesprekken	INFORMEREN Door middel van gemeenteberichten, website etc.	INFORMEREN Door middel van gemeenteberichten, website etc.
2 Probleem en ambities	MEEBESLISSEN In een gezamenlijke werksessie in de vorm van een excursie worden het probleem en de ambities besproken Vaststellen van het ambitiedocument in colleges en gezamenlijke raadsbijeenkomst	ADVISEREN Door middel van deelname in breed bestuurlijk overleg.	RAADPLEGEN Door middel van AggloLAB-sessies en mogelijk via een interactief internetplatform	
3 Criteria			ADVISEREN Door middel van AggloLAB-sessies en mogelijk via een interactief internetplatform	
4 Oplossingsrichtingen	RAADPLEGEN In een gezamenlijke werksessie worden keuzes rond oplossingsrichtingen en doorgenomen		INFORMEREN	
5 effectenonderzoek			INFORMEREN	
6 voorkeursoplossing		ADVISEREN Door middel van deelname in breed bestuurlijk overleg	RAADPLEGEN Door middel van een kort reactietraject waarin men de mogelijkheid heeft te reageren op de voorkeursoplossing	RAADPLEGEN Door middel van een kort reactietraject waarin men de mogelijkheid heeft te reageren op de voorkeursoplossing
7 Afspraken			INFORMEREN Door middel van gemeenteberichten, website etc.	INFORMEREN Door middel van gemeenteberichten, website etc.

△ Figuur 5.2: Vormen van participatie

van voorliggend probleem. Om het adviestraject in goede banen te leiden is het essentieel dat de gemeenten voorafgaand aan de participatie de kaders en de vraag helder formuleren.

5.4 Reactietraject

AggloLAB is een nieuwe wijze van participeren met de omgeving. Dit platform draagt bij aan het vergroten van het draagvlak voor de verkenning en aan een optimalisatie van het resultaat.

Aan het eind van het verkenningsproces laten we de resultaten van de verkenning, die gelden als een nieuw beleidskader, in de gemeenteraden vaststellen. Ter voorbereiding hierop is een traditionelere vorm van participatie noodzakelijk, waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt zijn zienswijzen kenbaar te maken.

Daartoe organiseren we het reactietraject. De colleges van B&W geven de voorkeursoplossing, tezamen met de afweging van de overige door AggloLAB opgeleverde oplossingsrichtingen, vrij voor reacties van het publiek en belanghebbenden. De binnengekomen zienswijzen verwerken we in een nota van beantwoording. De eventueel gewijzigde voorkeursoplossing leggen we samen met de nota van beantwoording ter vaststelling voor aan de gemeenteraden.

5.5 Participatie- en communicatieplan

De aanpak van de participatie en communicatie werken we nader uit in een participatie- en communicatieplan, op basis van de hoofdlijnen uit dit hoofdstuk.

6.

ORGANISATIE:

STURING EN UITVOERING VAN DE VERKENNING

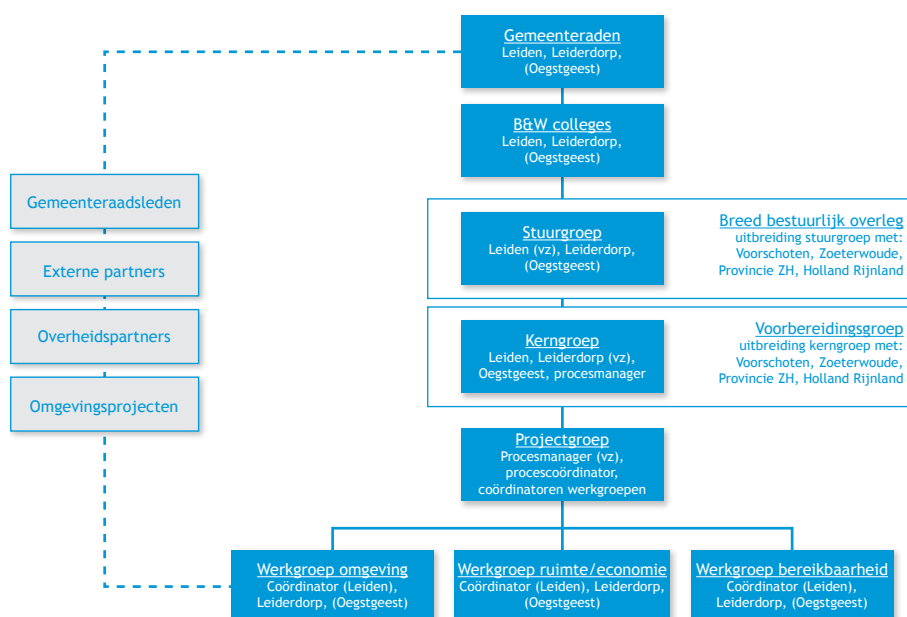

6.1 Opzet van de projectorganisatie

De projectorganisatie bestaat uit sturende en uitvoerende onderdelen. Sturend zijn de gemeenteraden, de colleges van B&W, de stuurgroep, het breed bestuurlijk overleg, de kerngroep en de voorbereidingsgroep. De uitvoeringsorganisatie bestaat uit een projectgroep, verschillende werkgroepen (Omgeving, Ruimte & economie en Bereikbaarheid) en ondersteunende adviesbureaus. Omdat de ambtelijke capaciteit van Oegstgeest beperkt is, doet Oegstgeest op meer afstand mee. In de praktijk betekent dit dat Oegstgeest volwaardig deelneemt in de sturingsorganisatie, maar dat de inbreng in de uitvoeringsorganisatie beperkter is.

Figuur 6.1 toont de projectorganisatie. Deze organisatie omschrijven we onderstaand nader.

▷ Figuur 6.1: Projectorganisatie

6.2 Sturingsorganisatie

De sturingsdriehoek bestaat uit een bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtnemer. De stuurgroep vervult de rol van bestuurlijk opdrachtgever en de kerngroep de rol van ambtelijk opdrachtgever. De projectgroep is ambtelijk opdrachtnemer.

Stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit de wethouders Verkeer & Vervoer, Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken van Leiden (Robert Strijk, Pieter van Woensel) en Leiderdorp (Kees Wassenaar, Herbert Zilverentant). Tevens vragen we de wethouder Verkeer en Vervoer van Oegstgeest om deel te nemen in de stuurgroep. Robert Strijk treedt op als voorzitter. De stuurgroep komt maandelijks bijeen en zal aan het einde van iedere stap de tussenresultaten vaststellen en richting meegeven.

Breed bestuurlijk overleg (BBO)

Ieder kwartaal organiseren we een breed bestuurlijk overleg (BBO), waarbij we de stuurgroep uitbreiden met deelnemers van Zoeterwoude, Voorschoten (wethouder Freddy Blommers), Holland Rijnland (dagelijks bestuurder Leendert de Lange) en de provincie Zuid-Holland (gedeputeerde Ingrid de Bondt). De rol van het breed bestuurlijk overleg is die van adviseur van de bestuurlijk opdrachtgever.

▷ Figuur 6.2: Overlegvormen sturingsorganisatie

Overleg	Rol	Frequentie	Taken en verantwoordelijkheid
Stuurgroep	Bestuurlijk opdrachtgever	1 x per maand	Richting geven, besluiten nemen
Breed bestuurlijk overleg	Adviseur bestuurlijk opdrachtgever	1 x per kwartaal	Richting geven, adviseren
Kerngroep	Ambtelijk opdrachtgever	1 x per 2 weken	Vorbereiden besluitvorming, aansturen opdrachtnemer, procesmanagement
Vorbereidingsgroep	Adviseur ambtelijk opdrachtgever	1 x per kwartaal	Vorbereiden breed bestuurlijk overleg

▷ Figuur 6.3: Deelnemers sturingsorganisatie

Overleg	Deelnemers
Stuurgroep	Leiden: Robert Strijk (vz), Pieter van Woensel Leiderdorp: Kees Wassenaar, Herbert Zilverentant Oegstgeest: nader te bepalen
Breed bestuurlijk overleg	Uitbreiding stuurgroep met: Provincie Zuid-Holland: Ingrid de Bondt Holland Rijnland: Leendert de Lange Voorschoten: Freddy Blommers Zoeterwoude: nader te bepalen
Kerngroep	Leiderdorp: Joke Boot (vz), vervanger: Arnoud Nierop Leiden: Chris de Vor Oegstgeest: Ronald de Waard Procesmanager: Harold Lek
Vorbereidingsgroep	Uitbreiding kerngroep met: Provincie Zuid-Holland: nader te bepalen Holland Rijnland: Erik Kiers Voorschoten: nader te bepalen Zoeterwoude: nader te bepalen

Kerngroep

De ambtelijke kerngroep houdt zich bezig met het voorbereiden van de bestuurlijke besluitvorming en het aansturen van de projectgroep. De kerngroep bestaat uit Chris de Vor (Leiden) en Joke Boot (Leiderdorp) en Ronald de Waard (Oegstgeest). Joke Boot treedt op als voorzitter. De procesmanager ondersteunt de kerngroep en zal ook aan de kerngroepoverleggen deelnemen, evenals de procesondersteuner.

Vorbereidingsgroep (Vb-groep)

De ambtelijke voorbereidingsgroep bestaat uit de kerngroepleden, aangevuld met ambtelijke vertegenwoordigers van Zoeterwoude, Voorschoten, Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland. De rol van de voorbereidingsgroep is die van adviseur van de ambtelijk opdrachtgever. De voornaamste taak van de voorbereidingsgroep is het voorbereiden van het breed bestuurlijk overleg.

Nadere informatie omtrent de opzet van en deelname in de overlegvormen is gegeven in figuren 6.2 en 6.3.

6.3 Uitvoeringsorganisatie

De uitvoeringsorganisatie onderschrijven we onderstaand. Figuur 6.4 en 6.5 tonen de overlegvormen en deelnemers.

Projectgroep

Leiden is de trekker van de verkenning en voert de opdracht in gezamenlijkheid met Leiderdorp uit. Oegstgeest vragen we om hieraan deel te nemen. Voor de uitvoering formeren de gemeenten een gezamenlijke projectgroep onder leiding van een externe procesmanager die de uitvoeringsorganisatie aanstuurt, rapporteert aan de opdrachtgever en hierbij de belangen van alle betrokkenen evenwichtig meeneemt. In de projectgroep nemen deel: de procesmanager, een procescoördinator, de coördinatoren van de werkgroepen en de projectmedewerker. De taakverdeling binnen de projectgroep beschrijven we in figuur 6.6.

Werkgroepen

We zetten drie thematische werkgroepen in. De werkgroep Omgeving verzorgt de externe communicatie en participatie, de werkgroep Ruimte en economie formuleert de ruimtelijk-economische ambities en de werkgroep Bereikbaarheid richt zich op verkeerskundige knelpunten en oplossingsrichtingen. Een werkgroepcoördinator begeleidt een werkgroep en heeft tevens zitting in de projectgroep. Leiden en Leiderdorp verzorgen een grotere ambtelijke inzet in de werkgroepen dan Oegstgeest.

De werkgroep Omgeving coördineert de communicatie en participatie, in nauwe samenwerking met Stadslab, de andere werkgroepen en de projectgroep. Een aparte werkgroep is nodig, zodat we borgen dat we de juiste aandacht geven aan het betrekken van de omgeving bij de verkenning.

De werkgroep Ruimte en economie focust zich in stap 2 en 3 op het duiden van het probleem en het formuleren van de ruimtelijk-economische ambities. Belangrijk hierbij is het denken in termen van economie en ruimtelijke ontwikkeling. Bereikbaarheid is een middel om de ruimtelijk-economische ambities te kunnen realiseren. Vanaf stap 4 voegen we deze werkgroep samen met de werkgroep Bereikbaarheid, om integraal oplossingen te onderzoeken.

De werkgroep Bereikbaarheid richt zich in stap 2 en 3 met name op het gebruiksklaar maken van het verkeersmodel en inzicht geven in bereikbaarheidsproblemen. Daartoe zorgen we ervoor dat de gemeenten afspraken maken over model-uitgangspunten en aan de hand van modelberekeningen knelpunten op het wegennet duiden. Vanaf stap 4 onderzoekt de werkgroep integraal de oplossingen en breiden we deze werkgroep uit met leden vanuit de werkgroep Ruimte en economie.

Adviesbureaus

Adviesbureaus zullen ondersteuning bieden bij het uitvoeren van ruimtelijk-economisch onderzoek, het maken van verkeerskundige berekeningen, kostenramingen, effectenonderzoek, communicatie en eventuele ontwerpwerkzaamheden.

Belanghebbenden

Links in het organogram in figuur 6.1 staan de belanghebbenden die we nauw bij de verkenning betrekken: de gemeenteraadsleden, externe partners, overheidspartners en omgevingsprojecten.

▽ Figuur 6.4: Overlegvormen uitvoeringsorganisatie

Overleg	Rol	Frequentie	Taken en verantwoordelijkheid
Projectgroep	Ambtelijk opdrachtnemer	1 x per 2 weken	Project- en procesmanagement, aansturen werkorganisatie, rapportages opstellen
Werkgroep Omgeving	Omgevingsmanager	1 x per week	Externe communicatie, participatie, deelrapportages
Werkgroep Ruimte/economie	Beleidsadviseur ruimte en economie	1 x per week	Ruimtelijk-economische ambities formuleren, meedenken criteria, deelrapportages
Werkgroep Bereikbaarheid	Beleidsadviseur bereikbaarheid	1 x per week	Knelpunten en oplossingsrichtingen formuleren, meedenken criteria, deelrapportages

▷ Figuur 6.5: Deelnemers uitvoeringsorganisatie

Overleg	Deelnemers
Projectgroep	Procesmanagement: Harold Lek, Willemijn Simpson Procescoördinatie: Harry Devilee Coördinator Omgeving: Harold Lek Coördinator Ruimte en economie: Henriëtte Noordhof Coördinator Bereikbaarheid: Harry Devilee
Werkgroep Omgeving	Coördinator: Harold Lek en assistent-omgevingsmanager Christien Jordaan Leiden: Annelies Witz, Hennie Castelein, Judith Mulder Leiderdorp: Marjo Jansen Oegstgeest: Wendy van Es, Nicole van Eeden
Werkgroep Ruimte en economie	Coördinator: Henriëtte Noordhof Leiden: Jasmijn Bongers, Martin Verwoest Leiderdorp: Gerbrand Kuipers, Frank van Dieten, Merijn Vroonhof Oegstgeest: Laura Platte
Werkgroep Bereikbaarheid	Coördinator: Harry Devilee Leiden: Wieger Savenije, Ruud Boetekees Leiderdorp: Denijs van Rooijen Oegstgeest: Floor Vergunst, Alma de Jong

▽ Figuur 6.6: Taakverdeling projectgroep

Functie	Taken en verantwoordelijkheden
Procesmanager	<p>Is als ambtelijk opdrachtnemer richting kern- en stuurgroep eindverantwoordelijk voor de verkenning</p> <p>Richt zich sterk op de omgeving en besluitvorming</p> <p>Stemt af met overheidspartners, externe partners en ambtelijke begeleidingsgroep</p> <p>Draagt zorg voor voorbereiding van besluitvorming door kern- en stuurgroep</p> <p>Stuurt de projectgroep aan</p> <p>Is, met hulp van een assistent-omgevingsmanager, trekker van de werkgroep omgeving</p>
Procescoördinator	<p>Is verantwoordelijk voor de projectinhoudelijke producten</p> <p>Richt zich sterk op de uitvoering van de inhoudelijke werkzaamheden</p> <p>Bewaakt de projectfinanciën, personele inzet en voortgang</p> <p>Draagt zorg voor de inhuur van advies- en ingenieursbureaus</p> <p>Is trekker van de werkgroep Bereikbaarheid</p> <p>Draagt zorg voor een integratie van de inhoudelijke werkzaamheden van de werkgroepen Ruimte en economie, Bereikbaarheid en Omgeving</p> <p>Opstellen van besluitvormingsdocumenten en rapportages (i.s.m. de projectmedewerker)</p>
Projectmedewerker	<p>Verslaglegging</p> <p>Organiseren van bijeenkomsten</p> <p>Opstellen van besluitvormingsdocumenten en rapportages (i.s.m. de projectcoördinator)</p> <p>Verzorgen van procedures rond besluitvorming van colleges en raden</p> <p>Projectadministratie (financiën, archivering)</p>
Coördinatoren werkgroepen	<p>Aansturen en begeleiden van een werkgroep</p> <p>Inhoudelijk verantwoordelijk voor de producten van een werkgroep</p> <p>Draagt zorg voor overeenstemming tussen de betrokkenen</p>

7.

RISICO'S:

IDENTIFICEREN EN BEHEERSEN

Onderstaand geven we de voornaamste risico's en bijbehorende maatregelen om de risico's te beheersen. Gedurende de verkenning monitoren we de bestaande risico's evenals het ontstaan van nieuwe risico's.

▽ Figuur 8.1: Risico's en beheersmaatregelen

Beheers-aspect	Risico	Beheersmaatregel
Geld	Kostenoverschrijding van deze verkenning door langere doorlooptijd en/of aanvullend onderzoek	Veel ambtelijke inzet op procescoördinatie binnen projectgroep
	Uiteindelijk te kiezen maatregelenpakket past niet binnen budgetten	Als dit optreedt in overleg met de stuurgroep prioriteren en faseren
Tijd	Vertraging door moeizame besluitvorming door colleges en gemeenteraden	Al vroegtijdig werken aan draagvlak bij de college- en raadsleden door te betrekken bij formuleren van het op te lossen probleem
	Te veel tijd nodig om probleem en ambities te formuleren. Hang naar nieuw onderzoek	Alleen uitgaan van bestaand onderzoek. Samenwerken met projectgroep Economische Agenda
	Grote tijdsdruk, hetgeen ten koste gaat van zorgvuldigheid en kwaliteit	Indien nodig aanvullende uitgangspunten formuleren en voorleggen aan de stuurgroep. Goede interne kwaliteitscontrole. Indien noodzakelijk vragen om meer tijd aan stuurgroep.
Kwaliteit	De gehanteerde uitgangspunten voor de verkeersmodelberekeningen kloppen niet	Veel aandacht voor modeluitgangspunten in stap 2
	Geen draagvlak bij de politiek voor de voorkeursoplossing	Werksessies met en besluiten door raden. Oplossingsrichtingen binnen AggloLAB, samen met partners in de agglomeratie, ontwikkelen.
	Nut en noodzaak van oplossingen onvoldoende aangetoond	Stap 2 is gericht op nut en noodzaak. Het op te lossen probleem zeer goed onderbouwen.
	Afstemming proces Economische Agenda en LAB071 verloopt niet goed en processen verstoren elkaar	Het regulier afstemmen van werkzaamheden tussen projectleiders. Samenwerken in stap 2. Deelnemen van de projectleider Economische Agenda in de werkgroep Ruimte en economie
	Geen consensus verkrijgen over ambitiedocument	Vershil in inzichten voorleggen aan de stuurgroep. Onderbouwde keuzes maken. Eventueel met scenario's gaan werken rond de ambities.
Organisatie	Te weinig ambtelijke betrokkenheid van gemeenten	Betrekken in enthousiasmerende ateliers en AggloLAB-sessies
	Te weinig ambtelijke capaciteit beschikbaar	Heldere afspraken over maken. Onderdeel van college- en raadsbesluiten
Communicatie	Niet voldoen aan (nieuwe) eisen van gemeenten rond participatie en communicatie	Toetsen aan Leidse verordening en Leiderdorpse IBO-protocol
	Vershil in betrokkenheid van Oegstgeest leidt tot onvoldoende draagvlak	Streven naar een collegebesluit in Oegstgeest op korte termijn
	Omgeving (bewoners, ondernemers) deelt nut en noodzaak niet	Omgeving betrekken in stap 2 door middel van AggloLAB-sessies.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BESTUURSOPDRACHT

BIJLAGE 2: STAPPENPLAN

Leiden

BESTUURSOPDRACHT

Onderwerp: Verkenning bereikbaarheid Leidse agglomeratie
Aan: Colleges van B&W van Leiden en Leiderdorp
Van: Robert Strijk, Pieter van Woensel (Leiden) en Kees Wassenaar, Herbert Zilverentant (Leiderdorp)
Datum: 27 november 2012
Versie: definitief

1. Algemeen

Aanleiding

De gemeenten binnen de Leidse agglomeratie hebben elk ambities op het gebied van economische en ruimtelijke ontwikkeling. Om deze ambities waar te maken is het noodzakelijk om te investeren in de bereikbaarheid en leefbaarheid van economische kernen en woongebieden.

In het kader van het verbeteren van de bereikbaarheid is er in het verleden gewerkt aan het project Ringweg Oost. Omdat in de Leidse gemeenteraad geen draagvlak meer is voor de aanleg van deze nieuwe weg via de Sumatrastraat heeft Leiden besloten dit plan niet verder uit te werken. Het eerdere plan om een tunnel tussen Leiden en Leiderdorp onder de Zijl aan te leggen kan in Leiderdorp niet op draagvlak rekenen. Het project is hierdoor in een impasse beland.

Dit is voor de gemeenten Leiden en Leiderdorp de aanleiding geweest om het initiatief te nemen om de ruimtelijk-economische ambities en de bereikbaarheidsproblematiek van de Leidse agglomeratie opnieuw te beschouwen en de verkeerskundige mogelijkheden te gaan verkennen om deze ambities te realiseren. Het is duidelijk dat de verkeersinfrastructuur van de Leidse agglomeratie zich niet door gemeentegrenzen laat bepalen. Samenwerking is gewenst om de knelpunten op te lossen.

De opdracht

De gezamenlijke colleges van B&W van Leiden en Leiderdorp vragen de gemeentesecretarissen van beide gemeenten om op basis van het voorliggende document te komen tot breed gedragen bestuurlijke afspraken tussen Leiden en Leiderdorp en eventuele andere overheidspartners over de ruimtelijk-economische ambities van de Leidse agglomeratie en infrastructurele maatregelen om deze ambities te kunnen realiseren. De colleges spreken af dat Leiden, als centrumstad van de Leidse agglomeratie, deze verkenning in gezamenlijkheid trekt.

Uiterlijk in de herfst van 2013 willen we tot de genoemde afspraken komen tussen de betrokken colleges van B&W. Vervolgens zullen we de afspraken ter vaststelling aanbieden aan de gemeenteraden. De uitdrukkelijke wens daarbij is dat het brede draagvlak zich vertaalt in een ruime meerderheid voor de afspraken onder de gemeenteraadsleden, zodat na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen ook eventuele nieuwe coalities door kunnen gaan met het realiseren van de plannen.

2. Probleemdefinitie

Probleem

De noodzaak is groot om de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de voor de Leidse agglomeratie belangrijke gebieden snel op orde te brengen. Verdere economische ontwikkeling van de regio komt alleen op gang indien ondernemers en ontwikkelaars er vertrouwen in kunnen hebben dat ondernemingen bereikbaar zijn en dat de leefbaarheid in de woonomgeving toekomstvast is. Dit laatste is natuurlijk ook van groot belang voor de bewoners. De uitdaging is het vinden van de optimale balans tussen het goed bereikbaar maken van economische clusters en het maximaal leefbaar houden van de gemeenten.

Ambities

Voor beide gemeenten zijn economische clusters en woongebieden belangrijk om bereikbaar te houden. In Leiden wordt de ontwikkeling van de binnenstad, het Bio Science Park en het Lammenschansgebied cruciaal geacht voor de ontwikkeling van Leiden als centrumstad. Voor de binnenstad van Leiden is het beleid gericht op het zodanig vrijmaken van capaciteit op het wegennet in het centrum dat het mogelijk wordt om openbaar vervoer, langzaam verkeer en bestemmingsverkeer de ruimte te geven. Voor het doorgaande verkeer dat geen bestemming heeft in het centrum, moeten goede alternatieven worden geboden.

Voor Leiderdorp is de ontwikkeling van de economische locaties Winkelhof, Baanderij en W4-gebied (Woon, Ikea, zorgcluster) belangrijk. Daarnaast moet de bereikbaarheid en leefbaarheid van Leiderdorp als woongebied worden gewaarborgd.

Knelpunten

Het bestaande wegennet in de Leidse regio kent knelpunten. Zo is er in Leiden sprake van overbelasting van het Lammenschansplein en de Hoge Rijndijk. In Leiderdorp zijn de Engelendaal en de Persant Snoepweg bedoeld voor bestemmingsverkeer, maar zijn deze wegen nu overbelast doordat doorgaand verkeer ook van deze wegen gebruikmaakt. In Oegstgeest is de route Rijnsburgerweg – Leidsestraatweg – Geversstraat overbelast, omdat deze wordt gebruikt als doorgaande route vanuit Leiden naar de A44.

3. Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten hanteren we bij de verkenning:

1. De ruimtelijk-economische ambities zijn leidend. Economische clusters en woongebieden moeten in de toekomst goed bereikbaar en leefbaar blijven. Gewenste economische ontwikkelingen moeten worden gefaciliteerd. Een goed inzicht in elkaars ambities is essentieel.
2. De ruimtelijk-economische ambities vertalen we in meetbare criteria voor bereikbaarheid en leefbaarheid, waaraan verkeerskundige oplossingen moeten voldoen. Daarna onderzoeken we pas oplossingen en de effecten daarvan. Het betreft hier bereikbaarheid per auto, maar ook per fiets en openbaar vervoer.
3. Er wordt al fors geïnvesteerd in de hoofdweginfrastructuur van de Leidse agglomeratie. Denk bijvoorbeeld aan de reconstructie van de Willem de Zwijgerlaan, de verbreding van de A4 en de voorbereiding van de aanleg van de Rijnlandroute. Het effect van deze projecten op het

verkeersbeeld maken we inzichtelijk. Om het rendement van deze investeringen te versterken richten we ons bij het zoeken naar verkeerskundige oplossingen met name op fysieke maatregelen ter versterking van de hoofdweginfrastructuur. Daarnaast zal nadrukkelijk worden gekeken naar mogelijkheden om de bestaande infrastructuur beter te benutten.

4. Leiden en Leiderdorp hebben Oegstgeest gevraagd om als derde partij deel te nemen aan de verkenning, omdat Oegstgeest voor een belangrijk deel binnen het studiegebied ligt (zie paragraaf 4). Oegstgeest staat positief tegenover deze verkenning. Aangezien het huidige college van B&W van Oegstgeest echter demissionair is, wordt een definitief besluit over deelname van Oegstgeest pas begin 2013 verwacht wanneer het nieuwe college in functie is. Voorschoten ligt in mindere mate in het studiegebied en Zoeterwoude nauwelijks. Wel willen we ook Voorschoten, Zoeterwoude, de provincie Zuid-Holland en de regio Holland Rijnland betrekken bij het onderzoek.
5. Beschikbaar voor de financiering van het infrastructurele maatregelenpakket is het resterende budget van de gemeente Leiden voor de Ringweg Oost. Het oorspronkelijke budget bedroeg circa € 160 miljoen. In dit bedrag is een subsidie opgenomen van de provincie Zuid-Holland van circa € 27,5 miljoen, en een subsidie van het Rijk van circa € 11,9 miljoen voor de aanleg van een ongelijkvloerse kruising met het spoor op de Kanaalweg. Deze laatste subsidie kan alleen meegerekend worden als de Kanaalweg onderdeel uitmaakt van de oplossing. Daarnaast is een deel van het budget bedoeld voor de reconstructie (inclusief groot onderhoud) van de overige delen van de Kanaalweg. De kosten van deze reconstructie zullen onttrokken worden aan het beschikbare budget. Tevens komen de historische plankosten ten laste van het budget. Door het opheffen van het BTW-compensatiefonds door het Rijk wordt mogelijk ook BTW in mindering gebracht.

4. De verkenning

Studie- en onderzoeksgebied

Bij de verkenning maken we onderscheid tussen een studie- en een onderzoeksgebied. De ruimtelijk-economische ambities, meetbare criteria en infrastructurele maatregelen betrekken we op het studiegebied. Het studiegebied valt grotendeels binnen Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest en voor een beperkt deel in Voorschoten. De effecten van maatregelen onderzoeken we breder binnen het onderzoeksgebied om ook inzicht te hebben in eventuele effecten buiten het studiegebied.

Beleid

De volgende beleidsdocumenten worden als kader meegenomen:

- Visie 'Leiden, Stad van ontdekkingen', gemeente Leiden
- Structuurvisie 'Verder met de binnenstad', gemeente Leiden
- Toekomstvisie gemeente Leiderdorp
- Woonvisie gemeente Leiderdorp
- Detailhandelsbeleid Leiden Leiderdorp
- Kantorenstrategie Holland Rijnland
- Bereikbaar Leiden: nota van uitgangspunten voor de uitvoeringsprogramma's, gemeente Leiden
- Kadernota Bereikbaarheid, gemeente Leiden
- IVVP en Uitvoeringsplan IVVP, gemeente Leiderdorp

5. De resultaten van de verkenning

De gevraagde resultaten zijn:

Tussenresultaten

De tussenresultaten van de voorliggende bestuursopdracht zijn:

- Inzicht in de ruimtelijk-economische ambities van de Leidse agglomeratie.
- Inzicht in de hoofwegstructuur van de Leidse regio.
- Meetbare criteria, waaraan verkeerskundige oplossingen moeten voldoen. De criteria zijn een vertaling van de ambities en hebben minimaal betrekking op bereikbaarheid (reistijd, betrouwbaarheid) en leefbaarheid (geluid, luchtkwaliteit).
- Inzicht in de huidige knelpunten op het wegennet binnen het studiegebied.
- Inzicht in verschillende mogelijke infrastructurele maatregelen.
- Aantoonbare nut en noodzaak van infrastructurele maatregelen.

Eindresultaat

Het eindresultaat van de verkenning is een bestuursovereenkomst tussen de B&W-colleges van Leiden en Leiderdorp en eventuele andere overheidspartners met afspraken over de geformuleerde ruimtelijk-economische ambities en infrastructurele maatregelen. De bestuursovereenkomst wordt vervolgens ter vaststelling aangeboden aan de betrokken gemeenteraden.

6. Proces en planning

Onderstaand beschrijven we het proces en de planning. Het proces is opgedeeld in stappen. Bij iedere stap geven we tussen haakjes de planning. Het proces en de planning werken we nader uit in stap 1, waarbij ook nadrukkelijk aandacht zal worden gegeven aan participatie en communicatie (zie ook paragraaf 8).

Stap 1: Opstart (november/december 2012)

Het vertalen van de bestuursopdracht in een uitgewerkt ambtelijk Plan van Aanpak.

Stap 2: Definiëren ambities en knelpunten (januari/februari 2013)

We definiëren de ruimtelijk-economische ambities binnen de Leidse agglomeratie. Ook brengen we de huidige infrastructurele knelpunten in kaart. Hiermee wordt ook inzicht verkregen in de noodzaak van maatregelen.

Stap 3: Vaststellen criteria (maart 2013)

De ambities worden vertaald in meetbare criteria voor de beoordeling van infrastructurele maatregelen. Ook formuleren we uitgangspunten bij het zoeken naar oplossingen.

Stap 4: Bepalen oplossingsrichtingen en no-regret maatregelen (april 2013)

In deze stap inventariseren we oplossingsrichtingen. Ook wordt er een lijst opgesteld en vastgesteld van no-regret maatregelen die op korte termijn kunnen worden opgepakt en geen discussie kunnen opleveren.

Stap 5: Alternatieven onderzoeken (mei-augustus 2013)

In deze stap werken we de alternatieve oplossingsrichtingen uit in concrete infrastructurele maatregelen. De alternatieven vergelijken we aan de hand van een onderzoek naar kosten en effecten, waarmee tevens inzicht wordt verkregen in het nut van de maatregelen.

Stap 6: Een voorkeursalternatief kiezen (september 2013)

In deze stap worden de alternatieven op basis van alle informatie nog eens grondig vergeleken en wordt gekomen tot een bestuurlijke keuze voor een voorkeursalternatief.

Stap 7: Afspraken maken (oktober 2013)

Uiteindelijk leidt dit tot afspraken over de keuze, realisatie en financiering van het voorkeursalternatief. De afspraken worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst en vastgesteld door de colleges van Leiden en Leiderdorp en eventuele andere betrokken overheidspartners.

Na stap 7 is het de bedoeling om de bestuursovereenkomst te laten vaststellen door de betrokken gemeenteraden.

7. Organisatie

Stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit de wethouders RO/EZ en V&V van Leiden (Strijk, Van Woensel) en Leiderdorp (Wassenaar, Zilverentant). Tevens worden de betrokken wethouders van Oegstgeest gevraagd om deel te nemen in de stuurgroep. Robert Strijk treedt op als voorzitter. De stuurgroep komt maandelijks bijeen en zal aan het einde van iedere stap de tussenresultaten vaststellen en richting meegeven.

Breed bestuurlijk overleg

Ieder kwartaal wordt er een breed bestuurlijk overleg georganiseerd, waarbij de stuurgroep wordt uitgebreid met deelnemers van Voorschoten, Zoeterwoude, Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland.

Kerngroep

Een ambtelijke kerngroep treedt op als dagelijks ambtelijk opdrachtgever van de verkenning. De kerngroep bestaat uit Chris de Vor (Leiden) en Joke Boot (Leiderdorp). Daarnaast wordt een vertegenwoordiger van Oegstgeest gevraagd deel te nemen. Joke Boot treedt op als voorzitter. De procesmanager ondersteunt de kerngroep en zal ook aan de kerngroepoverleggen deelnemen.

Uitvoeringsorganisatie

Leiden is de trekker van de verkenning en voert de opdracht in gezamenlijkheid met Leiderdorp uit. Ook Oegstgeest wordt gevraagd om hieraan deel te nemen. Ten behoeve van de uitvoering formeren de gemeenten een gezamenlijke projectgroep onder leiding van een procesmanager, die de belangen van alle betrokkenen evenwichtig meeneemt. Adviesbureaus zullen ondersteuning bieden bij het uitvoeren van ruimtelijk-economisch onderzoek, maken van verkeerskundige berekeningen, kostenramingen, effectenonderzoek, communicatie en eventuele ontwerpwerkzaamheden.

8. Externe communicatie en participatie

Uitdrukkelijk is het de bedoeling om een breed draagvlak te creëren voor de resultaten van de verkenning bij bewoners, ondernemers, politiek en andere stakeholders. In de communicatieparagraaf van het Plan van Aanpak dat we in stap 2 opstellen, worden de externe communicatie en participatie nader uitgewerkt.

Daarbij houden we het volgende aan:

- Volledige openheid over het te doorlopen proces rond de verkenning is belangrijk om een valse start te voorkomen.
- De gemeenteraden van Leiden en Leiderdorp betrekken we nadrukkelijk bij de verkenning. Indien Oegstgeest ook deelneemt aan het proces, zal ook de gemeenteraad van Oegstgeest bij de verkenning betrokken worden. De betrokkenheid organiseren we aan de hand van gezamenlijke bijeenkomsten voor de raadsleden van de betrokken gemeenten.
- Leiden en Leiderdorp verzorgen de externe communicatie gezamenlijk; zo worden er gezamenlijke informatiebijeenkomsten georganiseerd en gezamenlijke persberichten uitgedaan, zodat de belanghebbenden in de verschillende gemeenten allemaal dezelfde informatie ontvangen.

- Ook bewoners, ondernemers en belangengroeperingen betrekken we nadrukkelijk bij de verkenning. In stap 2 tot en met stap 6 organiseren we de betrokkenheid, waarbij de mate en wijze van betrekken per stap kan verschillen. Met name in stap 3 en 4 vinden we participatie essentieel, om in gezamenlijkheid een goede basis te leggen voor de keuzes later in de verkenning.

Na het accorderen van deze bestuursopdracht in de beide colleges van B&W zullen de colleges in een gezamenlijk communicatiemoment de beide gemeenteraden en de pers informeren. Ook zal er een gezamenlijk persbericht uitgedaan worden.

9. Financiën en personele inzet

Out-of-pocket kosten

De kosten van de verkenning schatten we vooralsnog in op € 400.000,- excl. BTW (zie onderstaande raming). De onderverdeling van het budget over kostendragers kan nog bijgesteld worden bij de nadere uitwerking van deze bestuursopdracht in een Plan van Aanpak. Het voornemen is om deze kosten te dekken vanuit het budget Ringweg Oost van de gemeente Leiden.

Inzet	Kosten excl. BTW
Procesmanagement	€ 128.000,-
Ruimtelijk-economisch onderzoek	€ 30.000,-
Opzet semi-dynamisch verkeersmodel Leidse agglomeratie	€ 40.000,-
Verkeerskundige modelberekeningen	€ 35.000,-
Schetsontwerpen en kostenramingen	€ 60.000,-
Effecten bepalen: ruimtelijk-economisch, bereikbaarheid, leefbaarheid	€ 30.000,-
Communicatiewerkzaamheden	€ 40.000,-
Kaartmateriaal	€ 17.000,-
Onvoorzien/reserve	€ 20.000,-
Totaal	€ 400.000,-

Personele inzet

Leiden en Leiderdorp stellen voldoende personele inzet ter beschikking om deze opdracht te begeleiden en uit te voeren.

10. Risico's

De voornaamste risico's en bijbehorende beheersmaatregelen zijn:

Risico	Beheersmaatregel
Te veel druk van Leiden op Leiderdorp om de verkenning snel uit te voeren	Doorlopen van een zorgvuldig proces met aandacht voor wederzijdse belangen, betrekken van een onafhankelijk procesmanager
Discussie verzandt in standpunten over oplossingsrichtingen	Eerst een goed inzicht in elkaars ambities, vervolgens criteria benoemen en dan pas oplossingen onderzoeken
Geen breed draagvlak voor oplossingen, waardoor later projecten vastlopen	Betrekken raadsleden, zorgvuldige afweging vanuit ambities Leidse agglomeratie

Leiden

Overheidspartners voelen zich gepasseerd	Meenemen van partners in het proces
Leidse raad en provincie Zuid-Holland trekken gelden terug i.v.m. bezuinigingen	Snelheid in het proces houden, laten zien dat samen op een goede manier naar oplossingen wordt gezocht
Minder geld door afschaffen BTW-compensatiefonds	Leiden onderzoekt mogelijkheden om schade te beperken

11. Gevraagde beslissing

De colleges van B&W van Leiden en Leiderdorp wordt gevraagd akkoord te gaan met de voorliggende bestuursopdracht.

STAPPENPLAN

DEELPRODUCTEN

Stap	Eindproducten (projectmanagement)		Deelproducten (werkgroepen)			
	Inhoud	Besluitvorming College/Raad	Ruimte en economie	Bereikbaarheid	Omgeving	
1	Opstart	Plan van Aanpak	College en Raadsvoorstel afzonderlijk	-	-	Startnotitie participatie, incl. stakeholdersanalyse
2	Probleem en ambities	Rapportage: -Probleem -Beleidskader -Ambities	-	Rapportage: -Probleem -Beleidskader -Ambities -Kaart ruimtelijk-economische gebieden en bereikbaarheidsprofielen	Rapportage: -Uitgangspunten verkeersberekeningen, -Beleidskader -Knelpunten 2013 en 2030	Afspraken over AggloLAB
3	Criteria	Ambitiedocument	College en Raadsvoorstel, gezamenlijk	Rapportage: -Criteria leefbaarheid en bereikbaarheid	Rapportage: -Verkeersberekeningen -Check/aanscherpen criteria	Verslagen gezamenlijke raadsbijeenkomst Verslagen AggloLAB-sessies
4	Oplossingsrichtingen	Schetsboek Memo no-regret-maatregelen	-	Onderdelen schetsboek: Oplossingsrichtingen, scenario's		
5	Effectenonderzoek	Memo Samenvatting effecten	-	Onderzoeksrapport : Effecten van alternatieven		
6	voorkeursoplossing	Memo keuze voorkeursoplossing	-	Rapportage: Afweging van alternatieven		
7	Afspraken	Bestuurlijke overeenkomst	College en Raadsvoorstel, gezamenlijk	Input bestuurlijke overeenkomst		gemeenteberichten

STAP 1: OPSTART

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen Plan van Aanpak Gesprekken met overheidspartners Voorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen Voorbereiden college- en raadsbesluiten	Vormgeving, kaartmateriaal
Wergroep Omgeving	Meedenken in werksessies Opstellen Startnotitie participatie, incl. stakeholdersanalyse	
Wergroep Ruimte en economie	Meedenken in werksessies	-
Wergroep Bereikbaarheid	Meedenken in werksessies Overleg over verkeersmodel	-

STAP 2: PROBLEEM EN AMBITIES

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen rapportages Gesprekken met overheidspartners Voorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen	Vormgeving, kaartmateriaal
Werkgroep Omgeving	Opstart AggloLAB, afspraken met Stabslab Organiseren bijeenkomst Raadsleden Maken nieuwsberichten Begeleiden pers Analyse en leerpunten proces RWO	-
Werkgroep Ruimte en economie	Inventarisatie beleidskaders Destilleren ambities en problemen (zowel vanuit ambtelijke organisatie als omgeving) Begeleiden extern bureau Analyse en leerpunten proces RWO	Ambitie formuleren op basis van beleidskaders Kaartmateriaal maken Bereikbaarheidsprofielen opstellen
Werkgroep Bereikbaarheid	Verzamelen gegevens Opstellen rapportage Afstemming rond verkeersmodel Analyse en leerpunten proces RWO	Herkomst-bestemmingsonderzoek

STAP 3: CRITERIA

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen Ambitiedocument Gesprekken met overheidspartners Voorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen Voorbereiden besluitvorming colleges en raden	Vormgeving, kaartmateriaal
Werkgroep Omgeving	Organiseren bijeenkomst AggloLAB Maken nieuwsberichten Begeleiden pers	AggloLAB-sessies organiseren
Werkgroep Ruimte en economie	Opstellen criteria Vertalen criteria in verkeerskundige termen	Onderbouwend onderzoek
Werkgroep Bereikbaarheid	Begeleiden berekeningen Check criteria Opstellen criteria	Verkeersmodelberekeningen

STAP 4: OPLOSSINGSRICHTINGEN EN NO-REGRET-MAATREGELEN

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen memo no-regret-maatregelen Gesprekken met overheidspartners Vorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen Deelname AggloLAB-sessies	-
Werkgroep Omgeving	Organiseren bijeenkomst AggloLAB Maken nieuwsberichten Begeleiden pers	AggloLAB-sessies organiseren
Werkgroep Ruimte en economie	Begeleiden opstellen rapportage Deelname AggloLAB-sessies	Schetsboek maken
Werkgroep Bereikbaarheid	Uitvraag effectenonderzoek voorbereiden	

STAP 5: ALTERNATIEVEN ONDERZOEKEN

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen samenvattend memo Gesprekken met overheidspartners Vorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen	-
Werkgroep Omgeving	Maken nieuwsberichten Begeleiden pers	-
Werkgroep Ruimte en economie	Begeleiden opstellen rapportage	Effectenonderzoek
Werkgroep Bereikbaarheid		

STAP 6: VOORKEURSOPLLOSSING

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen keuzememo Gesprekken met overheidspartners Voorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen	-
Werkgroep Omgeving	Reactietraject Sessie raadsleden organiseren Maken nieuwsberichten Begeleiden pers	-
Werkgroep Ruimte en economie	Begeleiden opstellen rapportage	Rapportage afweging
Werkgroep Bereikbaarheid		

STAP 7: BESTUURLIJKE AFSPRAKEN

Groep	Werkzaamheden door groepsleden	Werkzaamheden door externen
Projectgroep	Opstellen bestuursovereenkomst Voorbereiden kern- en stuurgroep, BBO en voorbereidingsgroep, ambtelijke begeleidingsgroep Opstellen verslagen Voorbereiden besluitvorming colleges en raden	-
Werkgroep Omgeving	Organiseren bijeenkomst AggloLAB Maken nieuwsberichten Begeleiden pers	-
Werkgroep Ruimte en economie	Input bestuursovereenkomst	-
Werkgroep Bereikbaarheid		

COLOFON

Plan van Aanpak Verkenning LAB071

22 januari 2013

Opgesteld door de Projectgroep Verkenning LAB071

Auteurs:

Harold Lek (VINU)

Willemijn Simpson (gemeente Leiden)

Vormgeving en kaarten:

Han Dijk en Taco Kuijers (Posad spatial strategies)

Leiden

Gemeente
Leiderdorp

